

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Naročnino in nazonila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica 8. 16 Posamezne številke se prodajajo v toba karnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenškem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici

Tiska „Narodna uskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

„Vrli naprej!“ Kam?

„Goriškimi učiteljem za njihovo neumorno delo, kličejo proletarci, vrli naprej!“ Tako „Rdeči prapor“.

Dogodek, da se naše učiteljstvo brati se socialno demokracijo, je zanimiv. To ni kar tako brez pomena. Do zdaj se je učiteljstvo v šoli napeljevalo vsaj k spoštovanju svetne oblasti — na sliko cesarjevo na steni je učitelj večkrat se spoštovanjem pokazal — o božji oblasti pa ne govorimo v novodobni šoli. In zdaj se ta socialno-demokratska zmota, obrnjena proti vsaki oblasti, kakor kužna bolezen prijemlje učiteljstvo. Liberalci so vrgli Boga že iz šole, socialni demokratje bodo skušali vreči še svetno oblast, saj to nujno sledi. Kdor se Boga ne boji, se bo bal še manj človeka.

Ni pa vseeno, kaj se godi v šoli starišem, ki zahtevajo od svojih otrok pokorščine ne samo dokler so v domači hiši, ampak tudi pozneje, ko jih morajo pošiljati v šolo. Tudi takrat ne dovolijo, da se njihovim otrokom vcepilja v srce duh upornosti in nezadovoljnosti. Saj otroci že tako malo ubogajo. Strah božji, ki je nekdanj preveval ves poduk v šoli, vrgli so liberalci iz šolske postave in postavili za Boga — državo. Kakšen sad rodi to? Vže leta 1888 predlagalo se je v dunajskem občinskem svetu: Občinski svet naj se posvetuje o ustanovitvi poglobljene zavodov, da prepreči množično posurovelost in podivjanost šolske mladine. Čemu pa je šola, če ne za to, da nadaljuje delo starišev, da boljša mladino! Vzgoja v strahu božjem in v gojitvi pokorščine do posvetne oblasti, ne pa poglobljene zavodi! Ne samo razum mučiti z raznovrstnimi predmeti, tudi srce boljati, in posurovelost in podivjanost izgine. Vse čuti potrebo, da je treba šolo predrugačiti, poglobljati, in zdaj pri-

dejo še socialni demokratje, da vržejo še državo-boga iz šole s svojim revolucionarnim programom. In stariši naj ta poduk upornosti, podivjanosti svojih otrok, še drago plačujejo!? Potrebni ste sicer zvišanja plač, vredni pa ne, vi socialno-demokratski učitelji.

Nam „klerikalcem“ je kajpada po volji, da pade liberalni zistem. Čim prej pade liberalni zistem v šoli, ki nosi na sebi od rimske stolice utisnjen sramoten pečat „leges abominabiles“, tem bolje. Liberalcem bi zdaj veljalo: curios quid de nocte? Vaše liberalno poslopje se ruši. Kar ste vzgojili, to imate. Vaš „verskonravno“ je le na papirju, in če se upošteva, velja le za negativno stran, da ne sme učitelj v šoli ničesar zoper vero govoriti, za pozitivno stran, da bi kaj v korist vere in cerkve deloval, njegova dolžnost. Škoda skoraj papirja in črnila. Pobratila se Herod in Pilat, liberalci obema svojega najhujšega nasprotnika, socialnega demokrata, ko se gre proti „klerikalcem“ in z združenimi močmi udarjata na „divje Amonite“, na cerkev, na duhovščino, da le „klerikalci“ ne bodo imeli besede v šoli. Za podivjanost, posurovelost, upornost šolske mladine se ne brigajo.

Na nekaj moramo vendar še opozoriti: Učiteljstvo pozna pri nastopu svoje službe tudi prisego: „Šolski mladini lep vzgled dajati, ne samo vedo, ampak tudi duha pobožnosti, postavnosti in npravnega reda z vsemi močmi vzbujati in širiti“, in to ne samo v šoli, ampak tudi zunaj šole. Kako vzvišene so te besede! In dejanja lepega vzgleda, duha pobožnosti! Risum teneatis amici! Vsa čast dobrim in vestnim učiteljem! In zdaj pride še k temu bratstvo se socialno demokracijo, ki zametuje vsako postavnost in npravni red. Goriško učiteljstvo najbrže pošilja referate o svojem

„neumornem delu“ proti postavnosti in npravnemu redu „Rdečemu praporju“ in zato sprejema od tega srčni pozdrav „vrli naprej!“ Kam naprej? Liberalna vzgoja je iz kristjana napravila človeka, in ako gremo po ti poti naprej, napravi iz človeka — žival. Naprej torej! Iz liberalizma v socialno demokracijo, iz brezverstva naprej celo v družabno anarhijo!

Ali ne pomenijo besede socialnega demokrata na shodu v Mirnu: „Krščanski nauk bi se ne smel podučevati v šoli“, vrzite duhovnika iz šole? Le zapomnite si: duhovnik ne pojde sam iz šole, z njim pojde vsaka svetna oblast predstavljajoča oseba. Edini še, ki vzdržuje pri poduku mladine z božjo oblastjo tudi svetno, še tega vrzite ven! Ali ni še dovolj sedanja korupcija šolske mladine? Avstrijska statistika iz leta 1892 nam kaže mlade hudelednike od l. 1873 do 1889. V letu 1874 je bilo od 11 do 14 let starih hudelednikov 333, v letu 1889 je število naraslo na 614. „Vrli naprej!“ Premalo jih je, kaj ne? Vedite, da so to hudeledniki, ki so se pod šolsko postavo.

Sama veda, znanost nas ne bo rešila pred družabno anarhijo. Lep vzgled, duha pobožnosti in npravnega reda, tega manjka. Saj je tudi s številkami dokazano, da je tam največ hudeledcev, kjer je najmanj pobožnosti, dasi je veda na visoki stopnji. Imamo vzgled na Francoskem. Iz učnega načrta so izbrisali versvo, razpela vrgli s šolskih sten itd. In posledica je bila, da je bilo tisoče otrok pod 16. letom radi raznovrstnih zločinov pri sodiščih obsojenih in kaznovanih in da so v enem letu šteli 443 otroških samomorov.

Kaj to! — „Vrli naprej!“ preko takega „klerikalnega“ stokanja! Naprej iz brezverstva, iz verske anarhije, v kateri

smo zdaj, naprej še v družabno anarhijo!

In vse to povsedejuje z „neumornim delom“ goriško učiteljstvo, seveda na „versko-npravni“ podlagi.

Njim, ki še ljubijo npravni red, postavlo, oblast, domovino povemo: Die Vaterlandslosen wachsen auf demselben Holze wie die Gottlosen. To se pravi po naše: Isto drevo, ki rodi brezverce, rodi ob enem tudi brezdomovince!

Rdeči bratci med seboj ali — bankerot socialne demokracije.

(Izvirno poročilo iz Ajdovščine.)

Seme, na sv. Štefana dan od Kopača vsejano, že gre v klasje. Ne sicer tako, kakor je Kopač obljubil, da bodo vsi delali in uživali, ampak ravno narobe. Pokazal se je popoln bankerot in sicer tako-le:

Kopač je mislil, da bo on sam delal tisto, kar je nekomu drugemu očital v „Rdečem praporu“, namreč lepo in grdo vreme v ajdovski tvornici. Pa ni šlo. V Trstu so ga na odločilnem mestu polili hladnim curkom mrzle vode, da jo je odkuril z brzo peto. Na namestništvu v Trstu ni nič opravil, kakor je na shodu žugal. Pač ni vedel, da sta si župnik Ivan Kromar in namestnik Gcšss toliko v sorodstvu, kakor, recimo, Rus in Japonec. Državno pravdnštvo v Postojni ga ne uboga, ker ga ni. „Rdeči prapor“ je moral prinesiti popravek župnika Kromerja, četudi urednik Kopač trdi, da bi ga lahko vrgel v koš. O kajpada, pa še kako rad, samo da bi bilo šlo. Drugi popravek je že na poti, kakor smo izvedeli; tretji najbolj hladen curek pa čaka Kopača dne 5. februarja pred ajdovsko sodnijo.

LISTEK.

Žrtva spovedne tajnosti.

Zgodovinska povest.

Spisal Ivan Mezinoc.

VI.

Brata videvša, da je pušica prazna, sta se spogledala in onemela. Z mračnim pogledom je prašal Patrik brata za hip pozneje: „Hari, kaj praviš ti o tej zadevi?“

„Kaj hočem reči jaz; ti veš za vse okolščine, razodeni mi jih, potem ti povem svoje mnenje“, odgovoril je Hari.

„Torej, poslušaj! Malo hipov prej ko je prišel duhovnik, zaprl sem to pušico z denarom tukaj v miznici. Nikdo ni vedel za to, razun mene in očeta, in potem, ko je zapustil duhovnik očeta, bilo ni nikogar v sobi razun mene in tebe; četr ure po smrti očetovi, prinesla mi je postrežnica ključ, o katerem ni mogla vedeti ničesar. Torej, kaj ostane še?“

„Patrik, za Boga, ti misliš, da je... duhovnik... to bi bilo grozno!“

„Res, grozno, a kaj drugega ostane? Prašaj samega sebe! Razun prave tatvine je samo eno mogoče: Ko bi mu bil namreč oče zaupal svoto 20000 dolarjev za ustanovitev sirotišča, toda duhovnik naj bi bil to vsaj omenil; nasprotno pa ni niti znil, a govoril je o neki usta-

novitvi, katero naj bi midva začela. Ne, tako ne bo; mož je zlorabil onemoglost bolnikovo z namenom prisvojiti si svoto in obogatiti se, medtem, ko jo je oče namenil morda za kak doberdelni namen!“

„Ali, Patrik, preteklo je že nekaj dni, in denar je ukradel morda kdo drugi!“

„Vedno sem nosil ključ pri sebi, nisem ga dal iz rok; pomisli, ako bi bil ukraden od koga drugega, moral bi bil ta na vsak način zlomiti ključavnico pušice.“

„Res, to ni navadna ključavnica“, rekel je Hari skrbno opazujoč ključ, „ne, tega ne odpre nobeden vetrih; to je čudno!“

„Da, zelo čudno“, reče Patrik, „mož si je dal presneto dobro plačati službo, storjeno najinemu očetu. Ni nama mar za onih borih 20000 dolarjev, ampak to je nesramno, da duhovnik, opravljajoč svete obrede, izkorišča slabost umirajočega z namenom, nepravilno obogatiti se. Še enkrat velim, to je nesramno, to je najpodlejša tatvina.“

„Patrik, Bog ve, da sem gledal nerad tega duhovnika v hiši“, rekel je Hari; „saj ne verujem v nauke teh suknjačev, v nauke, katere je oče iz strahu pred smrtjo tako rad sprejel! Toda tvojih sumenj o duhovniku nisem deležen, zato ker se mi zdi pregrozno, in ker tudi ljudje naše stranke hvalijo značajnost katoliških duhovnikov. Ali se ni denar zgubil morda na kak drug način?“

„Ne, Hari“, reče Patrik odločno; „druge možnosti ni, in zame je sumnja opravičena. Da, povem ti, brat, da mi je vzbudilo ono mirno, pokojno očetovo stanje, potem, ko ga je bil zapustil duhovnik, misel, da mora biti katoliška vera vendar nekaj višjega, svetega, ako more človeka tako zadovoljiti in pomiriti, da pričakuje z lahkim srcem smrti. Bil sem tudi pripravljen spoznati bolj to veropovedanje, ker besede očetove in njegova smrt so povzročile v meni nemir; no zdaj... vse je hinavščina, laž!“

„Patrik, ako misliš, da je tako“, reče Hari, „potem je treba tatu razkrinkati in kaznovati!“

„To mislim tudi jaz“, potrdil je Patrik; „po moji misli bi bilo dobro, da poiščeva duhovnika, pa ga zgrabiva, kar se tiče tega. Ko bi nama ne vedel dati pravega izvestja, izročimo stvar sodniji; tam naj se zagovarja in opravičuje za vse!“

Tako sta izročila duhovnika sodniji dva nespametna mladeniča, vzgojena brez vere, ter pričala o pretresljivi resnici, ki ni bila nič drugega kot zunanje lice dela, ki ga je opravljal duhovnik, vršeč svojo svoto nalogo — — —

Duhovnik, Nemec po rodu, z imenom Pavel Lure, opravljal je službo kurata v neki bolnišnici, in se kot tak spoznal s zdravnikom Vorldom, katerega je bil dal poklicati bankir. Po zdravniku zvedela

sta brata za ime in stanovanje svečenikovo ob stolnici sv. Petra.

Tja sta krenila Hari in Patrik na večer pogrebne dne. Ko sta poprašala na vratih bolnišnice po duhovniku Lureu, odgovorilo se jima je, da je zapustil pred dvema dnevoma Baltimore, in da ne ve nikdo, kdaj se vrne. To čuvši, spogledala sta se brata s pogledom, ki je hotel mnogo reči; sumnja bratov je postala gotovost....

„Ali ni kurat nič povedal, kam gre“, prašal je Patrik, „nekaj zelo silnega imava z njim obravnati!“

„Ne“, dejala je vratarica; „rekel je, da ne more povedati cilja svojega potovanja; drug duhovnik ga nadomešča; ako hočete, govorite lahko z njim!“

„Ne“, de kratko Hari.

„Ti imaš torej prav“, rekel je svojemu bratu, potem ko so se bila zaprla vrata za njima in sta se vrnila h kočiji, „tat si hoče zavarovati svojo ukradenost. Jon“, zaukazal je kočijažu, „kreni k sodnemu poslopju v ulici Large-street!“ Poiskala sta tam predsednika sodišča, in obtožila kurata bolnišnice in zahtevala, naj se ga preganja in poišče takoj radi velike tatvine.

Drugo jutro raznašala je brzojavna žica na vse strani ukaz, prijeti ubogega duhovnika.....

(Dalje pride.)

Drugi je „Cvek“. Ta je bil izvoljen načelnikom stranke. Odslovljen od tvornice se je zanašal na Kopača, da mu v Trstu zaslužen preskrbi. Ta pa ga je pustil na cedilu. Je revež, da se nam smili. O nabrajanju kroničar se ne ve, kam so prišli. Predzadnje nedeljo so ga tovariši vprašali za račun. Odgovoril je, da je blagovna prazna. Trebalo je plačati Kopača, Tolaka i. dr. Skripanje z zobmi se je začelo. Eden ga je hotel baje celo naklesti, in čuje se, da že drug drugemu žugajo, da se bodo na štiri oči. Zdaj še le vemo, zakaj je pri „Rebku“ „Cvek“ Kopača čakal s „polenom in facolom“. V drugo bo še cepec zagrabil.

„Lojze od Slejkotov“ je tudi upal, da bo zlezel naprej najmanj do „obermajstra“, ker je na shodu hvalil in zagovarjal žide kot „fanj“ ljudi. To se mu do danes ni obneslo. Predstojniki pač dobro poznajo socijalno-demokratske kilmovce.

Se največ socijalne soli ima v glavi „Cenek“. Ta je na vse zadnje dal besedo, do bo blagajno sam zopet napolnil. — Ubogo revše! Enkrat bi morebiti še šlo, v drugo ne več.

Opisali smo bankerot socijalnih demokratov v Ajdovščini. To je začetek izvirne slike življenja v prihodnji socijalistični državi, o kateri je Kopač pridigal. Kopač, pridi na pomoč, pridi okrepčat svoje bratce, sicer je po tebi in po njih!

Pridi naša zvezda, pridi,
Moje v nas vpri oči,
Da te „Cenek“ zopet vidi,
Mrkla zvezda — takih dni!

Politični pregled.

Politični položaj. — V soboto dne 23. t. m. je avstrijska delegacija vsprejela proračun zunanjega ministerstva. Ker pa na Ogrskem še vedno obstruirajo v državnem zboru, in ni vlada pripravila še predloge o vojaškem kontingentu pod streho, kar bi se moralo zgoditi v najkrajšem času, se ne ve, kedaj se zopet snide avstrijska delegacija k posvetovanju, in je vse to odvisno od ogrskih delegatorov, ki ne morejo priti na Dunaj, dokler zboruje v Budimpešti ogrski parlament. Ako se ne posreči ogrski vladi spraviti rekrutne predloge do konca tega tedna pod streho, potem namerava grof Tisza zasedanje ogrskega državnega zbora odložiti, da bodo mogoče priti ogrskim delegatom na Dunaj ter rešiti dotične zadeve, pripadajoče delegacijam. Ko pa bodo delegacije opravile svoj posel, potem bodo najbrže sledil razpust ogrskega državnega zbora. — Kar se tiče avstrijske delegacije, polagajo razni listi posebno važnost na to, da so kakor nemški, tako tudi češki delegatje v svojih govorih povdarjali potrebo nemško-češke sprave. Zoxirom na to pa poročajo listi, da hoče vlada v najkrajšem času vzeti zopet v svoje roke pravno akcijo, da se prepriča o tem, da-li bi ji kazalo sklicati državni zbor koj, ko bodo delegacije končale svoje delo. Sicer pa je na Češkem provzročil mnogo nevolje odgovor dr. Körberja na razne brzoglavne prošnje čeških agrarcev, ki so zahtevali, naj bi se sklical češki deželni zbor, ki ima rešiti mnogo prošnji občin in tudi zasebnikov, katerim preti zaradi elementarnih nezdod velika beda in ki so tudi vlado prosili, da bi priskočila nesrečnejšem na pomoč.

O glagolici.

II.

Duhovniki so o imenovani peticiji, s katero so se obrnili do sv. stolice, odrekli odloku kongregacije obredov pravokrepnosti, ker se je opiral pri urejevanju privilegija na načelo, da se gre tu za realni privilegij nekaterim cerkvam; prosilci pa so ga smatrali za neomejen, naroden privilegij, da, celo za narodno pravico in ne privilegij. A kedo naj vendar pojasnjuje lastnosti privilegijeve, če ne listi, ki ga je dal in ki ima izključno pravico določevati o njem? Ali je mogoče govoriti tam o pravicah, kjer se gre za določbo najvišje cerkvene avtoritete, ki edina more dajati postavbe gledati bogočastja, ki edina je pooblašena dajati in jemati, kakor se jej zdi bolj blagonsno.

Postopanje one duhovščine, ki je odrekala odloku sv. stolice zakonitost, je bilo seveda jako ljubo vsem tistim, ki so pretvorili to liturgično, glagolično zadevo — v politično, tistim, ki so si tako hoteli na lahko pridobiti popularnosti, dobro vedoč, da bi po drugi poti ne mogli

Dr. Körber je namreč odgovoril, da o državni podpori ne more biti govora, dokler ne dovoli državni zbor v ta namen večjega kredita. Da se pa to zgodi, morali bi Čehi odnehati od obstrukcije. Čehi predbacivajo dr. Körberju, da je hotel celó bedo porabiti v politične svrhe, in mu grozijo, da raztegnejo prihodnjič svojo obstrukcijo celo na vladno predlogo glede dovoljenja rekrutnega kontingenta za leto 1904, kar so do sedaj vedno iz obstrukcije izločili.

Ogrski parlament. — Na Ogrskem še neče biti konec obstrukcije. Min. predsednik grof Tisza prosi in žuga ono dvanajstotico, ki zadržuje ves parlament v svojem delu, naj bi za božjovoljo nehala obstruirati. Ali vse njegove prošnje in žuganja naletavajo na gluha ušesa. V torek pa je priskočil na pomoč grofu Tiszu tudi državnozborni predsednik. Predčital je namreč neko anonimno pismo nekega vojaka, ki mora nad 3 leta služiti, ker se še ni vsprejela v ogrskem parlamentu rekrutna predloga. V svojem pismu pravi namreč vojak, da se snuje zarota med vsemi onimi vojaki, ki morajo služiti nad 3 leta in ta zarota da je naperjena proti onim poslancem, ki obstruirajo in ki ne pustijo, da bi se vsprejel rekrutni zakonski načrt.

Balkan. — Splošno je mnenje, da izbruhne v spomladi vojska med Bolgarijo in Turčijo, in Turki sami tega ne prikrivajo. Vsak teden prevažajo po železnicah po več sto konj v okraje, kjer je ustaja bolj nevarna. Samo prejšnji teden bilo je pripeljanih 700 konj.

Na skrajnem Vztoku. — Med Rusijo in Japonsko pride gotovo do sporazumljenja. Tako poročajo danes soglasno vsi listi in nekateri zatrjujejo coló, da je Rusija vže vsprejela japonske predloge. Celo angleški listi so potihnili z vojnim rožljanjem, in je torej skoraj gotovo, da vsaj zdaj med Rusijo in Japonsko ne pride do vojske. Iz Port Arturja poročajo, da so dobile ukaz vse ruske vojne ladije, da se zasidrajo pred lukó, in sicer na prostem, da tako koj odplujejo na določeni kraj, ako bi se dogodilo kaj novega. Med častniki se govori, da se že v par dneh odloči, ali bode med Japonsko in Rusijo nastala vojska ali mir.

Dopisi.

Iz Dornberga. — (Dornberške novice.) — „Kat. slov. izobraževalno društvo“ bo imelo svoj II. redni občni zbor v nedeljo dne 7. februarja v svojem dosedanjem prostoru v hiši g. Albina Šinigoja. Več v inseratu.

Občni zbor „Hranilnice“ se bo vršil takoj potem na istem kraju. Priporočamo zavednim Dorberžanom, da volé obema društvoma take odbornike, ki bodo vztrajno delali za njih napredek.

Večinoma le hudobije poročajo listi s širnega sveta. Pa se godi tudi mnogo dobrega, kar pa ostane skrito. Tako upamo, da pri nas krščansko življenje popelje stanovska družba za može. Pridružilo se ji je dozdej okroglo 120 mož. Imeli smo že enkrat skupno izpoved in sv. obhajilo in en shod. V nedeljo se izvrši drugi shod.

Stanovsko družbo bi rade imele tudi matere v Dornbergu. Upamo, da se jim ta želja kmalu izpolni.

do nje; ki so hoteli ob enem s to akcijo popraviti velike zmote nasproti narodu iz prejšnjih časov.

Boj je postal na to še hujši, pojavil se je v izbruhih liberalizma, čegar posledice gotovo ne bodo izostale. Ljudstvo se demoralizuje; in dasi nekateri dobro mislijo, so vendar sredstva, ki se jih pri tem poslužujejo, odpor proti božji avtoriteti.

Če se želje, po razširjenju privilegija na dostojen način in iz čistih namenov in le v svrhu prave blaginje izrazijo, bi se tedaj ne moglo grajati. Zagrebški katoliški shod je nastopil v tem pogledu jako korektno. Tudi je gotovo, da je mogoče izprostiti pri sv. stolici natančnih določb, ako se te-le zdijo potrebne pri izvrševanju odloka, ko je treba omejiti ali pravice privilegijeve, ali pa njegovo vporabo — ako je že zastarela.

Ko pa je enkrat cerkev zavorila, potem pravi katoličan ne sme dalje; tu se mora podvreči njeni najvišji oblasti.

Kako se o tej zadevi v resnici godi! Kakor delajo najradikalnejše stranke, kadar hočejo priti do svojih namenov,

Zavarovalnica za govedo je velika dobrota za našo občino. Gmotno je precej na dobrem; ima namreč prihranka 1218 K 87 h. Nesreče se dogajajo dosti pogosto. Vendarle večina posestnikov — ni zavarovano! Pamet, pamet!

Nesreča pri delu na železnici je zadela mladeniča Kralja s Tabra. Noga sta mu pomečkala dva vagončka, ki sta trčila skupaj. Kmalu bo zdrav.

Dnine plačuje podjetništvo pri gradbi železnice povprečno po goldinarju. Od tega se odtegnejo pristojbina za bolniško blagajno in zavarovalnina proti nezgodam. Za moža, ki more ob svojem živeti, pač ni veliko. — Nekaterim bolj izurjenim delavcem dajejo do 1-15 fl. — a ti so tujci.

Most na cesti med Prvačino in Dornbergom je slab. Neki inženjer, ki se je tukaj nastanil, si ni upal svojega blaga spraviti črezenj. Izrazil se je, da se utegne zgoditi nesreča.

Iz Kamenj. — Vnedeljo popoldne smo imeli občni zbor vzajemnega podpornega društva za zavarovanje goveje živine. Pri tej priložnosti je bil tudi poduk o tisti stroki kmetijstva, ki je v zvezi z živinorejo. V šolski dvorani se je zbralo kakih 200 ljudi, ne le društvenikov, ampak tudi drugih gospodarjev in mladeničev. Z zanimanjem so navzoči sledili poduku potovalnega učitelja kmetijstva g. Ant. Štrekelja, o zboljšanju senožeti, o ureditvi hlevov in gnojšč, o reji molzne živine i. dr. Takega poduka si želimo večkrat. V tako šolo gremo radi vsako drugo nedeljo. G. Štrekelja pa prosimo, naj nas večkrat razveseli s tako domačo podučno besedo.

Društveni denarničar razložil nato račun za leto 1903. Dohodkov je bilo K 811-22, izdatkov pa le K 208-94, preostanek K 602-28 se je pridelal društvu premoženju ali rezervnemu zakladu, ki znaša zdaj K 1982-28. Društvu je pristopilo l. 1903 17 novih članov, tako da je zdaj 160 društvenikov, katerim ni prav nič žal za tiste kronice ali vinarje, katere plačujejo za skupni blagor, ker vedo, da jih ta mali znesek za varuje pred veliko škodo, katere žuga vsakemu gospodarju živine; vesel pač so vsi, da so po svojih skromnih močeh pomagali svojemu bližnjemu, katerega je zadela nesreča.

Ker je bilo v preteklem letu le malo izdatkov za nesreče, katere je po pravilih dolžnost odškodovati, je občni zbor dovolil nekaterim društvnikom izvanredne milostne odškodnine za stroške pri oboleni živini. Pri predlogih glede take odškodnine se je vnela mala prijateljska vojska; oni so držali za društveno blagajno, drugi pa za odškodovane ude. To preporno vprašanje se je rešilo v splošno zadovoljnost tako, da bo blagajna le malo trpela, ude bodo po previdnosti odbora dobili le malo odškodnine za stroške, kar je gotovo pravično in pššteno. — Soglasno je bil izvoljen zopet stari odbor z dosedanjim predsednikom, podpredsednikom, tajnikom in blagajnikom in cenilci. Nekateri so se sicer branili zopet prevzeti predstojniške časti in odgovornost, pa splošno zaupanje jih je prisililo, da so se vendarle udali. Boljše je, da se izvoljeni branijo odgovorne časti, kakor pa da se društveniki strankarsko prepirajo, in vsiljujejo svoje somišljenike. Kdor se je že izkazal da je mož za to, naj bo zopet izvoljen.

tako se uporabljajo tudi tu vsa sredstva, ne oziraje se na to, ali so poštena ali ne. Prezirajo se pozitivne zapovedi (naredbe), pačijo in pretvarjajo se dejstva, tajijo se temeljna načela, bega se ljudstvo, ter izpodkopuje ugled cerkveni avtoriteti, ko pravijo, da ni kompetentna, da je uzurpirala pridobljene in že zastarele pravice. Cerkevno oblast rišejo kot sovražnico narodnosti, ljudstvo pa fanatizirajo z lažmi, zlorabljajo njegov verski čut, je razburjajo in šantajo.

V dokaz so nam članki v časopisu „Jedinstvo“; list je objavil program agitacije, ki jo je započel Ant. Milić, župan špitski leta 1902. Članki pričajo o upor proti cerkvi, ko prezirajo njeno božjo oblast, odrekajo njenim odlokom veljavnost, ko duhovščino in vernike nagovarjajo k trdovratnemu upor. Poleg tega najdeš v omenjenih člankih verskih zmot, razkolniških nauk, lažij, in obrekovanja. Ne pogrša se v njih tudi najsurrovejših napadov na cerkevne vladike, ki se držijo papeževskega odloka; da, niti papežu mrtvemu Leonu XIII. samemu ne prizanašajo.

Iz Šmarj. — V torek smo pokopali Janeza Verč iz Hrastja, posestnika in občinskega svetovalca. Bil je blag, značajan katoliški mož, večletni naročnik „Primorskega lista“, katerega je kaj rad prebiral. Bil je tudi ud katoliško-političnega društva za ajdovski okraj. Svojo marljivostjo in pridnostjo se je bil gospodarsko precej opomogel, a v najlepših letih mu je mučna bolezen pretrgala nit življenja. Umril je lepo, opečevano previden se sv. zakramenti za umirajočee. Kako je bil spoštovan in priljubljen, pokazal je lep pogreb, katerega se je udeležila šolska mladina, občinsko starešinstvo, na čelu mu veselošpustovni g. župan in obilno občinstvo. Domači pevski zbor pod vodstvom pevovodja g. nadučitelja mu je zapel žalostinke v cerkvi in na grobu. N. p. v m.

Ravnica. — Umril je dne 6. januarja t. l. zvečer občespustovani g. Gregor Filipič iz Ravnice v starosti 87 let, poznan kot izvedenec v merjenju cest v celaj goriški deželi. V prvič je bil vodja pri erarski gozdni cesti leta 1854 od Trnovoga do Solkana, leta 1862 od Grgarja do Čepovana, nadalje od Slapa (Roče) do Čerknega, in v Brdih pri vseh novih cestah, potem v Dornbergu do Železnih Vrat, v Rihenbergu proti Komnu, v Brancici, v Sv. Križu, v Črničah, na Čavnu, na Kanalskem, v Plaveh, na Vrhovlju i. t. d. Svojem sinom Andrejem sta izmerila in dovršila vseh novih cest 160 kilm. brez vsake nesreče pri delu. Vsi do zdaj še živeti stari župani ga imajo v dobrem spominu. — Pokojnega je zadel mrtvoud in je v 30 urah v miru zaspal. Svetila mu večna luč! Njegovi družini izrekamo srčno sožalje.

Šebrelje. — Umril je tu dne 23. t. m. gospodinja Marijana Vojska (po domače Brelhovka) v najlepši dobi 35 let. Pokojnico je spravila v grob leto trajajoča jetika, na kateri je jako trpela tako, da si je sama večkrat želela, da bi jo Bog rešil iz te solzne doline. Uslišana jej je prošnja. Obilna vdeležba pri pogrebu je pričala, kako so rajnico vsi spoštovali in pomilovali. Sveti naj jej večna luč!

Libušnje. — Od 13. do 21. t. m. se je obhajal na Libušnjem sv. misijon. Vodili so ga preč. očetje lazaristi Nežmah, Flis in Doberšek. Udeležba je bila velikanska, ljudstvo je v svo vsem poslalo izvrstne govornike in prejelo sv. zakramente. Tudi veliko okoličanov se je poslužilo tega milostnega časa na Libušnjem.

Posebno veličasten je bil sklep sv. misijona. Ob ugodnem vremenu se je razvila skoz vas v nepregledni vrsti dolga procesija. Hvaležno-glasno so pritkivali zvonovi, topiči so streljali, zastave so vibrale raz hiše, posebno pa je poveljevala procesijo „Marijina družba“ v belih oblačilih. Bil je ganljiv prizor, ki je premnogega ganil do solz.

Bog blagoslovi delo požrtvovalnih oo. lazaristov in pa tudi vrlo libušenjsko ljudstvo v živi veri!

Omenimo naj še, da je cerkev na Libušnjem zelo ljuba in prijetna. Po prizadevanju preč. g. kurata, Ivana Leben-a, je bila zadnji čas tudi na zunaj povsem prenovljena. Bog plačaj tudi njemu ves trud in vso skrb, ki jo ima za svojo faro!

Iz Loga pod Predelom na korški meji. — Minuli ponedeljek dne 18. januarja okoli 6. ure zjutraj peljalo se je 10 rudarjev (enajsti je srečno zastal) na voziček, katerega goni električna moč na delo v c. kr. tunelu, ki se dela v smeri proti rabeljskim rudnikom. Med vožnjo okrog 3 km so se vneli od električne iskre v rovu nakupičeni plini, ki so se nabrali v večji množini, ker je bil tozadevni ventilator ustavljen in šele takrat je začel delovati, kadar se je jel voziček pomikati. Vsi navedeni rudarji so močno ožgani deloma na rokah, deloma na glavi in obrazu in gotovo bi bili vsi žrtve vžganih plinov, če ne bi bili imeli spretnega voznika „Strmčana“, ki je s svojo duhapričujočnostjo voziček ustavil in pogumno nazaj krmil in tako postal ponesrečenec angelj rešitelj in toraj tudi vse zaslužene hvale in kompetentnega odlikovanja vreden. Kot glavni vzrok nastalega ponesrečenja je bil menda prepozno delujoči ventilator ali skoraj nekaka obžalovanja vredna nebriznost v označeni zadevi od strani dveh gg. rudniških nadzornikov, ki drugače pri delu strogo nadzorujeta rudokope. Ostalo merodajno sodbo o tem nesrečnem prizoru je izrekla tozudevna

takaj zbrana komisija dne 19. t. m. Zadnje dneve rudokopi so slutili že pretečo nevarnost in zato so sami nabrane pline zažigali, predno so streljali z dinamitom. Smilijo se nam vsi ponesrečenci, tudi oni tuji brez razločka, ki še sedaj v velikih bolečinah zdihujejo in kličejo Marijo Devico na sv. Višarjah na pomoč. Le en pogled na nje in že se silijo občutljivemu obiskovalcu solze v oči. Označeni trpini želé, da bi imeli vsak dan svojega bratskega zdravnika iz Rabelja, in ne samo vsak tretji dan, kajti ga silno potrebujejo in so ga tudi vredni, ker ga tudi mesečno se svojimi krvavimi žulji plačujejo. Vsa čast gre g. rudniškemu oskrbniku, ki je po očelovski izkazal ponesrečencem prvo pomoč. Isti gospod je v pravem pomenu besede oskrbnik, kateremu se nakladajo le skrbi; višji njegovi predstojniki rudniškega urada v Rabelju pa dohajajo po glasu Rabeljčanov menda periodično v Log le zavoljo svojih mastnih dijet, ne pa da bi opozorili in s tem preprečili oziroma omejili kako očitno nevarnost za rudokope v c. kr. rovu v Logu. Bog pomagaj in sv. Barbara nam stoj na strani!

Novice.

Imenovanje v poštni službi. — Poštni oskrbnik v Gorici g. Edvard Höger pl. Högersthal je imenovan višjim poštnim kontrolorjem. Poštni kontrolor in voditelj poštnega urada v Trstu g. Karol Roghella imenovan je pa višjim poštnim kontrolorjem ter višjim poštnim oskrbnikom v Gorici. Poštni kontrolor g. Francišek Hafner v Pulju imenovan je za poštnega oskrbnika v Pazinu.

Imenovanja. — Davčni kontrolor v Kanalu g. Fran Kavčič je imenovan davkarjem in pojde kot tak v Podgrad. Davčna kontrolorja postala sta g. Franc Pomo pl. Weyerthall in Josip Plahuta; zadnji pride kot tak v Kanal. Davčni kontrolor g. Rajmund Godeas imenovan je za davkarja. Davčna praktikanca gg. Enej mejni grof Obizzi in Hubert Rauscher pl. Steinberg sta imenovana za davčna pristava; prvi za Gorico, drugi pa je prideljen pristojbinskemu uradu v Trstu.

Umrla je v petek predpoldne ob 9. uri v svoji vili, ki se nahaja v Gorici na Franc Josipovem tekalšču št. 36, soproga mornaričnega poveljnika, gospa baronica Ema Spau n roj. Lobmeyr v 42. letu svoje dobe. Bolehala je že delj časa. Da bi si popravila svoje zdravje, nastanila se je šele pred kratkim časom v Gorici. Pogreb se je vršil v nedeljo predpoldne ob 11. in pol ki je bil jako impozanten. Mrtvaški sprevod je vodil župnik c. in kr. vojne mornarice, častni kanonik goriškega kapitlja pred. g. Uredniček ob asistenci šest drugih duhovnikov. Udeležili so se pogreba tudi č. o. kapucini. Pred mrtvaškimi vozom so peljali na dveh vozeh vse polno najdragocenejših vencev, podarjenih od najvišjih dostojanstvenikov in drugih korporacij. Med njimi bila sta tudi prekrasna venca nadvojvode Karola Stefana in nadvojvode Ferdinanda d'Este.

Za mrtvaškim vozom stopal je soprogo pokojnice, admiral baron Spau n in bratje pokojnice. Potem pa se je vila dolga vrsta visokih vojaških dostojanstvenikov, kakor tudi zastopnikov civilnih oblastij. Ob straneh ulic pa, po katerih se je pomikal sprevod, bilo je vse polno občinstva. — Admiralu Spau n došlo je od vseh strani cesarstva vse polno sožalnih brzojavk, med njimi tudi ena našega cesarja.

70letnica dr. Jos. Vošnjaka. — 20. t. m. je praznoval 70letnico svojega rojstva slovenski pisatelj in veteran slovenskih politikov g. dr. Jos. Vošnjak. Slovensko pisateljsko društvo je priredilo svojemu ustanovitelju v mali dvorani „Narodnega doma“ v Ljubljani časten večer, na katerega je prišel iz zelene Štajerske gosp. jubilan. — Udeležilo se ga je mnogoštevilno občinstvo obeh slovenskih strank, pred vsem seve zastopniki slovenskega literarnega in političnega življenja. — Med došlimi mnogobrojnimi čestitkami bila je tudi ta-le krasna čestitka našega pesnika S. Gregorčiča:

„Pač stara se posamna glava,
a narod vedno se mladi;
ne stara se zasluga prava
med narodom na vek živi.
I Ti, za dom zaslužni mož,
žil v narodu do veka boš.“

Iz Ročinja nam pišejo: Č. g. Jan. Ev. Jarec, kurat v Ročnju, leži vže delj časa hudo bolan.

Priporočamo ga vsem p. n. gospodom sbratom v pobožen „Memento“.

Za slovensko sirotišče oziroma za „kat. društvo detoljubov“ so darovali: P. n. gg. udje nekega društva kot kazen za izgovorjene pljuke 1 K 30 h; N. N. 1 K; Melhijor Zorko, kaplan v Cirkovcah, 2 K; Egidij 3 K.

Za Alojzijevešče: Pred. g. Jos. Strancar ob grobu svoje matere 20 K; neimenovana 5 K; obč. Kred 48 kg fižola.

Bog plati!

Vabilo. — Po sklepu odbora zavarovalnic za govedo sklicujem shod zastopnikov vseh zavarovalnic v doželi. Razgovor se bo vršil dne 4. februarja t. l. v Gorici „Pri zlatem križu“ ob 10. uri zjutraj. Odbor zadnjega shoda bo poročal o vseh svojih poizvedovanjih in podal svoje predloge v pretresovanje in konečno sklepanje.

B. Grča, dež. posl.

Kje tičl vzrok! — „Navodilo matičnim uradom“ določuje v § 7.: „Vpisovanje v kazala vrši naj se pri vsakem nagodku precej po vpisovanju v matico. To je treba storiti že radi tega.“ Za ta vpisovanja v kazala so predpisani posebni obrazci, katerih naj bi vsak matični urad po § 32. istega navodila imel toliko v zalogi, da zadostajo za prihodnje četrtletje. C. kr. okrajno glavarstvo pošilja te obrazce vedno enkrat na leto za vse štiri četrtletja, in sicer šele konec januarja. Za tekoče leto jih še ni poslalo. Kam naj se ta mesec vpisujejo nagodki? C. kr. okr. okrajno glavarstvo terja točno uradovanje od voditeljev matic. Zakaj pa c. kr. okrajno glavarstvo ni točno v dopošiljanju obrazcev? Mari je to pošiljanje toliko zamudno, da se porabi za to ves mesec? Kje tičl vzrok?

Smola na vipavski železnici. — Vsako toliko se čuje kako fletna s te naše polzevke. Danes zmanjka na stroju premoga, in si ga mora strojevodja izposoditi pri bližnjem kovaču, jutri zlezejo vagoni v blato in jih komaj izvlečejo iz njega, zdaj zmanjka stroju spet sape, in potniki morajo zaradi tega čakati, da pride zopet do nje. Kakor čujemo, se je tudi 20. t. m. nekaj takega pripetilo večernemu vlaku, ki vozi iz Gorice v Ajdovščino. Tam neke med Volčjodrugo in Dornbergom je stroj hkratu opešal in ni ga bilo mogoče več spraviti naprej. Zaradi tega si je moral poiskati, tako se nam pripoveduje, strojevodja voznika, da ga je peljal v Ajdovščino po stroju, ki se nahaja tam v rezervi, s katerim je prihitel potem bolnemu stroju na pomoč ter ga privlekel z vlakom vred okoli polnoči v Ajdovščino. — Pa bo še kdo trdil, da ni na vipavski železnici vse urejeno po najnovejših prometnih zahtevah!

Davčni oddelek c. kr. okrajnega glavarstva v Gorici razglašá: Rok za vlaganje napovedi o osebni dohodnini poteče s koncem tekočega meseca; s tem se obveščajo kontribuenti, ki so podvrženi osebni davku, da se izognejo posledicam označenim v §§. 205 in 250 postave z dne 25. oktobra 1896 (l. drž. zak. št. 220).

„L' Eco del Litorale“. — V predzadnji številki smo izpisali iz lista „L' Eco“ odstavke o „Legi Naz.“ in povedali še par drugih stvari. Poročali smo objektivno brez vsakošnih osebnostnih opazk. Na to naše objektivno poročilo zabrusil nam je list „L' Eco“ v št. 10 dne 18. t. m. v obraz jako strupen odgovor, v katerem je sam sofizem. Očitajo nam, da lažemo, natočujemo in da dišijo naše besede po farizejstvu.

Oglejmo si stvar natančno!

1. „L' Eco“ pravi, da lažemo, ko pišemo, „da je list „L' Eco“ prešel v roke „Popolovega“ urednika, ker je vendar resnično, da sta z novim letom prešla oba lista v roke novega urednika, katerega nadzira poseben uredniški svet“. Mi pa smo pisali doslovno: „List „L' Eco del Litorale“ je prešel z novim letom v druge roke. Gospodar lista „Il Popolo“ je postal ob enem gospodar tudi lista „L' Eco del Litorale“.“

Čitatelji naj sodijo, ali je v naših besedah laž, ki se nam očita. Gospodar je vse kaj drugega ko urednik. Prav za prav smo še premalo rekli, ker odborniki „Hilarijanske tiskarne“ vedo povedati, da je gospodar lista „Il Popolo“ postal gospodar lista „L' Eco“ že v minu-

lem letu. Sicer pa je prejšnji dejanski urednik „Popolov“ sedaj predsednik uredniškega sveta lista „L' Eco“. Torej tudi v tem pogledu nismo lagali.

2. „L' Eco“ pravi dalje, da je „Gorica“ za neko frazo c. „Legi Naz.“ hotela zvrniti odgovornost na „Popolo“. Odgovarjamo, da to ni bila gola fraza, ampak cel odstavček o „Legi Naz.“. Lista „Popolo“ pa nismo v tej zadevi niti omenili.

3. „L' Eco del Litorale“ piše dalje, da je „Gorica“ po farizejski v skrbeh za njih katoličanstvo. Mi smo pa pribili le golo dejstvo, da so v prvih številkah obetali korenite spremembe v listu, a da je papež Pij X. izrazil željo, naj bi list kakor v preteklosti deloval za zmago katoliški stvari. To dejstvo smo pribili brez vsake opazke.

Čitatelji naj iz tega sodijo, s kom imamo opraviti. Za to pa rečemo: Le tiho, le tiho. dragi „Popolovci“ okolu lista „L' Eco“! Bodite zadovoljni, da molčimo....

Izpred sodišča. — V pondeljek je bil od tukajšnjega okrožnega kot kazenskega sodišča France Počivalšek iz Vidma na Štajerskem obsojen zaradi tatvine, katero je izvršil na škodo Julijane Geyer iz Kanala na 4-mesečno ječo.

Na 6 mesecev ječe pa je bil obsojen neki France B. iz Dornberga, ker je surovo postopal proti lastnemu očetu ter žalil nekega orožnika.

Pobegnili iz norišnice. — Pred meseci je 23-letni kovač Jože Primosig streljal iz revolverja, in sicer iz ljubosumnosti na nekega Sossoua, bratrance svoje žene, in ga tudi jako nevarno ranil. Proti njemu se je imela zaradi tega vršiti porotna obravnava začasa zadnjega porotnega zasedanja. Te obravnave pa ni bilo, ker so zdravniki dvomili na tem, da bi bil Primosig pri pameti. Ko so ga pozneje zdravniki proglasili za umobolnega, je državno pravdnistvo opustilo proti njemu vsako postopanje, in Primosiga zdravili so v norišnici, čeravno se je Primosig jako pametno ponašal in celo jezil na tem, da ga smatrajo ljudje za norca. Konečno se je pa naveličal in v nedeljo po noči jo je pobrisal iz norišnice.

Nesreča. — Hlapec Ivan Vodiček iz Deskel, ki je služil pri g. Gabrščeku v Tolmini, padel je, ko so se mu konji splašili, pod voz, in mu je šlo kolo po desni nogi tako, da je bil še precej poškodovan.

Zmrznil v snegu. — Andrej Konda po domače „Gec“, star pijanec, vinski ali pravzaprav žganjarski bratec, je popival pozno v noč s svojim „bratcem“, sorodnikom. Ta je bil ravno prodal kravo, imela sta tedaj za kaj piti. Ker sta bila prijatelja po duhu, namreč od žganja, je „Gec“ spremljal svojega tovariša na dom. Zakaj pa tudi ne? Saj mu je plačal 8 „ohlečkov“. Šla sta do „Žvkarja“ blizu Žage. Tam sta ga še gotovo udarila kako merco in potem se je vračal Kenda sam proti Bovcu. Na potu pa se je zvrnil, skušal je vstati, pa več ni mogel in tam je obležal. Zjutraj so ga našli že popolnoma primrzjenega h tlom, da so ga komaj odtrgali. Bilo je še nekaj življenja v njem, toda kmalu potem je umrl. Ljudje pravijo: „kakoršno življenje, taka smrt“ — Bilo ga ni nikdar videti pri sv. maši, vse svoje premoženje, kar ga je imel, je spravil po grlu. Sam zase ni hotel delati, ko pa sam ni ničesar več imel, je delal pa drugim, samo da je kaj dobil, da je potem lahko pil. —

Tatvina pri č. oo. jezuitih. — V tukajšnjem samostanu č. oo. jezuitov je vkradel nekd v noči od torka na sredo več špeha, masla in tudi nekaj denara.

Vkradel je suknjo. — V soboto predpoldne je odnesel neznani uzmovič Škočirju Tomažu iz Tolmina iz gostilne pri Reichu havelok.

Pozor na ponarejene bankovce. — Tudi po našem mestu krožijo ponarejeni bankovci po 20 kron. Treba je torej previdnosti. Ponarejeni bankovci razlikujejo se od pravih po barvi, in tudi v nemškem tekstu nahaja se več pogrškov.

Deželne naklade. — Dne 30. dec. je zadobil najvišje potrjenje sklep deželnega odbora goriškega, s katerim se bo pobiralo za tekoče leto te-le naklade: a) na zemljski davek 20%; b) na hišno-razredni davek 20%; c) na splošni obrtni davek, dohodninski davek itd. 30%; d) na užitnino, vino, mošt, meso 120%; d)

na pivo je določena davščina 1 K 70 v od vsakega hektolitra.

Nezvest poštni uradnik. — V Bolcanu so zaprli poštnega asistenta Julija Nardonija radi ponesrečenja.

150.000 kron globe. — Lvoški list „Novi Wiek“ piše, da je tamošnje finančno ravnanje kaznovalo tamošnjega župana Malachowskega z globo 150.000 kron, ker ni v svoji fasiji o dohodkih navedel vseh svojih dohodkov in je toraj nekatere zamolčal. V slučaju, da Malachowski ne bi mogel plačati omenjene globe, spremeni se kazen v 3-mesečni zapor.

90-letnica rojstva biskupa Strossmayer-ja bo 4. februarja. Tem povodom bodo po Hrvatskem velike slavnosti. vsa Hrvatska se ga bo spominjala.

Kruh 54 let star ima Andrej Zeinger v Zagrebu, ki zbira zbirko domačega kruha in peciva za razstavo v Petrogradu.

Nemiri na Hrvatskem. — Nemiri v belovarskem okraju se širijo. Iz Belovara je namreč došlo poročilo, da so kmetje razrušili prenogovnik v Milišincu. Na belovarskem kolodvoru so se kmetje spopadli z orožniki, ki so prišli dva „voditelja“. Množica ju je oprostila. Orožniki se nabasali puške, a streljali niso, ker so imeli povelje, da smejo le v skrajni streljati.

Koliko denarja gre v dim — in nos? — Tridesetorica tobačnih tovarn v Avstriji je v letu 1902 izdelala 1307 milijonov smodk, 3114 milijonov cigaret, 239000 meterskih centov tobaka za kadežje in 13640 meterski centov za nosljanje.

Zgorelo mesto. — V soboto po noči o 2. uri in pol začelo je greti mesto Alesund v Skandinaviji. Zgorelo je skoro celo mesto, ter ostalo 12.000 prebivalcev brez strehe in brez živeža.

Za kratek čas.

Dva moža, od katerih je eden malo gluh, se srečala na potu v jutru nekega pol jasnega pol oblačnega vremena. Hm, meni prvi: Danes bo pa lepo ratalo! Oho, meni gluh, tovariš, le za dež se še vedno napravlja.

„Katoliški“ šolski nadzornik. — V šolo X. stopi gospod inšpektor nepričakovano nekega dne popoldne. Otroci krepko pozdravijo: Hvaljen bodi Jezus Kristus! Ta pozdrav pa g. šolskemu nadzorniku ni bil popolnoma po godu. Spregovori toraj: Vaš pozdrav, otroci, ni celo modern (v navadi) za sedanje čase, ker ni za vsacega. Lahko bi prišel v šolo tudi kak žid ali pagan, in za takega bi celo ne bil, ker ne veruje v Kristusa. Ako boste pa zanašljivi vedno pozdravljali „dobro jutro“ ali „dober dan“, se ne more nihče spodtikati nad tem pozdravom. Tedaj ti deček, nagovori prvega učenca v klopi, „kako boš, kadar zopet k vam pridem, pozdravil?“ Učenec: „Dober dan!“ „Zakaj?“ Deček nekoliko boječe: „Ker ste jud!“ Vznevoljen skimava z glavo gospod šolski ogleda in zarudi v lice. Učenec pa hoteč popraviti, še bolj osrčen odvrne: „Ker ste pagan!“ Silno se razsrdi in začne rajše izpraševati drugi predmet. Ako bi gospodje poslanci hoteli vedeti, kje se je to dogodilo, jim lahko pove uredništvo „Slovenskega Gospodnja“.

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila la

Kathreinerjevo

Kneippovo sladno kavo

kot primes vsak-
danji kavni pijači.

Vabilo

drugemu rednemu obecnemu zboru
„Kat. slov. izobraževalnega društva
v Dornbergu“

kateri se bo vršil 7. febr. ob 3. pop.
v hiši g. A. Sinigoja.

VSPORED:

Poročilo tajnikovo in blagajnikovo;
Preizkušanje in odobritev računa za
leto 1903;
Volitev odbora;
Slučajni predlogi.

K obilni udeležbi vabi

Odbor.

Vabilo

drugemu rednemu obecnemu zboru
„Hranilnice in posojilnice v Dornbergu“
registrovane s družbo z neomejeno zavezo“

ki se bo vršil

v nedeljo dne 7. febr. ob 4. uri pop.
v hiši g. A. Sinigoja.

Vspored:

Poročilo predsednikovo;
Poročilo tajnikovo in blagajnikovo;
Volitev načelnstva;
Volitev nadzorstva;
Slučajnosti.

Odbor.

Posestvo na prodaj v Dornbergu.

Imam posestvo: hišo z 8
brani, s kletjo, s podstrešjem,
s hlevom in s širambo za klajo
ter več njiv zemlje. Vse je na
prodaj za 3000 gl. ali 6000 K.

Miha Sinigoj,

Miren 221.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!

Teod. Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12

Se priporoča v
izdelovanje cer-
kvene posode in
orodja iz zanes-
ljive kovine po
uzorcih ali last-
nem načrtu po
poljubnem slogu.

Stare posode
popravi in pre-
novi, poslati in
posrebrni v og-
nju, poslati tu-
distrelovodne o-
sti vse po naj-
nižjih cenah.

Da si morejo tudi bolj reone cerkve na-
ročat cerkvenega kovinskega blaga ter staro orodje
popraviti in obnoviti, olajšuje jim to s tem,
da jim je pripravljen napravljati blago, katero
katero se izplačuje na obroke. Pred. p. n. na-
ročevalci si obroke lahko sam določijo.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!

Anton Fon.

klobučar in gostilničar v Semeniški
ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov in toči v svoji krčmi prist-
na domača vina ter postreže tudi
z jako ukusnimi jedili. Postrežba in
cene jako solidne.

Na Travniku, 5. v Gorici.

Edina krojačnica prve vrste, ci-
vilna, vojaška in uradniška. Velika
zaloga gotovih oblek in vsako-
vrstnega suknja iz avstrijskih in
inozemskih tvornic, posebno za
čč. duhovščino gotovih suknj.
Imam izdelane in izdelujem jopiče,
pelegrine in zimске suknje s ko-
žuhovino za dame po najnovejšem
kroju. Cene proti vsaki konkurenci.
Blago na meter se prodaja najce-
neje. Se priporoča sl. občinstvu

M. Poveraj.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

ZAHVALA.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sočutja povodom dolgo-
trajne bolezni in smrti naše nepozabne in srčno ljubljene mame g.

Marije Strancar r. Batič

kakor tudi za izredno številno spremstvo na zadnjem potu mile
nam rajne, izrekamo najsrčnejšo in najiskrenejšo zahvalo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem. Posebno se še zahvaljujemo
preč. g. Štefanu Valentinčiču, kuratu iz Gabrja za požrtovalno pol-
letno tedensko previdovanje s sv. zakramenti, preč. gg. sosedom
duhovnom za spremstvo in mrtvaška opravila, veleč. g. dr. Aleksiju
Rojic za ljubeznjivo požrtovalno večletno lečenje; dalje preblago-
rodni očetliji veleč. g. viteza in župana Jos. Fabiani-ja zlasti pre-
blagi gospej za vsevrstne ljubeznjive izraze sočutja, dekliski „Ma-
rijini družbi“, veleč. gg. drž. in zas. inženjerem kakor tudi drugim
gg. ptujcem, vsem občanarjem in sosedom, posebno pa tudi onim,
ki so nosile krsto, križ in sveče, domačim pevcem za ginjaive ža-
lostinke in sploh vsem bližnjim in daljnim, ki so kakorkoli pripo-
mogli k izredno ginjaivemu pogrebu in nas tako tolažili ob naši
nenadomestni izgubi.

Štanjel, dne 15. januarja 1904.

Žalujejo ostali.

Pokusite jih

in prepričali se bo-
dete, da so postale
„Nirske testenine“
— ne vsled rekla-
me, temveč vsled
finega okusa, redil-
nosti in jednostav-
nepriprave priljub-
ljene v vseh slojih.
Pazite na napis:
Nirske testenine.

Odlikovana l. 1903 s častno diplomom in zlato svetinjo

J. Kopac, svečar,

Gorica — ulica sv. Antona št. 7 — Gorica

Priporočam preč. cerkvenim predstojništvom ter p. n. slavnemu
občinstvu

čebelno-voščene sveče

Kg po K 4.90. Jamčim z 2000 K za pristnost.

Sveče za pogrebe in stranska razsvetljava po zelo nizki ceni.
Imam v zalogi kadilo, stenje in s'ekla za večno luč, med najboljših vrst.

Odlikovan trikrat s srebrno svetinjo in enkrat s zla-
slnim križcem in zlato kolajno v Rimu.

Po Gorici se splošno govori,

da je mleko iz črniške mlekarne, v ulici
Morelli hiš. šte. 5. najboljše.

Temu pa se ni čuditi! Mleko se vsak dan na pristnost preišče in
čim bi ga hotel kedo ponarediti ali posneti, se strogo kaznuje in
koj iz društva izključi. Tudi krave so pod strogim nadzorstvom
in mleko bolnih krav in onih, ki se ne dovolj snažijo, se ne spre-
jema. Tudi črniško seno je zelo fino in aromatično. Mlekarna v
Črničah ima samo moderne stroje za čiščenje, hlajenje in preva-
žanje mleka. Zato so v Gorici najboljše družine njeni stalni odje-
malci. Kedor ni poskušal še, naj se o mleku prepriča. Mleko
se pošilja na dom v zapečatenih steklenicah. Mlekarna je odprta:
od 6. do 12. predp. in od 2. do 7. pop.

Nova delavnice

cerkvenih posod in orodja.

Gorica, magistratna ulica št. 8.

Podpisani vsa si naznaniti preč.
duhovščini, da je odprl novo delavnico
cerkvenih posod ter se priporoča za na-
ročbe svečnikov, svetilnic itd. v vsakovrstni
kovini in v vsakem slogu po najnižjih
cenah.

Ker se nima ilustrovanih cenikov,
pošlje po želji preč. duhovščini obrise raz-
nih posod in orodja.

Priporoča se tudi za popravljane
rabljenih reči, jih zopet posrebrni in pozlati
tako, da dobijo prvotno stanje.

Izdeluje strelovođe po najboljših iz-
najdbah in popravlja že rabljene.

Udani

Franc Leban,

srebrar.

Lekarna

Cristofolotti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice

z znamko sv. Antona Pado-
vanskega.

(Varstvena znamka)

Zdravilna moč
teh kapljic je ne-
prekosljiva. — Te
kapljice uredijo
redno prebav-
ljanje, če se jih
dvakrat na dan
po jedno žličico
popije. — Okrepé
šelodec, storé, da sgine v
kratkem času omotica in ži-
vočna lenost (mrtvost). Te kap-
ljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarne Gironelli).

Ima v zalogi vsakovrstno po-
hištvo za vsak stan. Oprava po
najmodernejših slogih, posebno za
spalne, jedilne in posetne sobe je po
nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno
in šipo z različnimi okvirji. Belgijska
brušena ogledala vsake velikosti. Raz-
lično poništvo, kakor: toaletne mize,
različna obešala, preproge za okna
itd. Različne stolice z trsja in celu-
laida, posebno za jedilne sobe. Bla-
zine iz strune, afriške trave, z ži-
mami in platnom na izbiro ter razne
tapečarije. Reči, katere se ne naha-
jajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri
cenikov v najkrajšem času. — Daje
se tudi na obroke, bodisi tedenske
ali mesečne. — Pošilja se tudi izven
Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegatnejšo
sobno opravo, na katero se še
posebej opozarja p. n. občinstvo!

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberskega in
drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše švanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvla za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kra-
marje, krošnjarje, prodajalce po sejmi
in trgi ter na deželi.